

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 124 (2988) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 5

Döntő események várhatók a keleti arcvonal közép-ső szakaszán

Friss német csapatok és új fegyverek tömege indult meg a tűzvonall felé. — A washingtoni szenátus kimondotta a hadiállapotot Magyarországgal, Bulgáriával és Romániával

Nagy japán hajókaraván indult útnak az Aleuti szigetek irányában

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero Bernen át közli az Exchange Telegraph moszkvai jelentését, amely szerint a moszkvai főparancsnokság körében nagy figyelmet szentelnek a keleti arcvonalon kialakuló helyzetnek és azt viharellő csendnek minősítik. A szovjet vezérkar körében különösen a közép-ső szakaszon várnak döntő eseményeket.

A Papolo di Róma berlini különdüldetésének jelentése szerint a friss német csapatok és az új fegyverek tömege megindult a keleti arcvonalra, a tűzvonall felé. Hogy miért szenvedett késedelemet a német offenzíva, arra egy német tábornok azt válaszolta, hogy nincs késedelem, mert a német offenzíva máris folyamatban van. A támadás akkor kezdődött meg, amikor a német csapatok elhagyták szállásaikat. Németországból az emberek és az új fegyverek egész friss és új tömege indult el, hogy végezzen a szovjettel.

Az Esti Újság írja: Berlini hivatalos helyen közölték, hogy a Köln ellen intézett legutóbbi angol légitámadás alkalmával 200 polgári személy meghalt. Berlinnel egyébként közlik, hogy Németországban a háború megindulása óta a légitámadások halálos áldozatainak száma 8000-re emelkedett.

Hadműveleti övezet (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A tengely győreszázadi Tobruk vizén elsüllyesztettek egy brit torpedónaszádót.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Asione Coloniale című olasz lap közli az angolok marmaricai veszteségét, amelyet május végén a szovjetek elf. E szerint 523 harcokocsit, 150 repülőgépet, 181 agyut és igen nagy mennyiségű egyéb hadianyagot veszített az ellenség. Ezenkívül 5000 ember esett fogságba.

Meglepetésszerű japán támadás Diego Suarez ellen

Lisszabonba érkezett jelentés szerint Truk japán szigetről 14 hadihajóból és számos gőzösből álló hajókaraván indult el látszólag az Aleuti szigetek felé.

Párizsból jelentik: (NST) A Radio Paris madagaszkári jelentése szerint brit repülőgépek támadást intéztek Tananarivo ellen. Brit gépek támadták a Madagaszkáron lévő Mezunga városát is.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás pénteken 18 órakor bejelentette, hogy a császári tengerelattjáró hadnak különleges egységei május hó 31-én a hajnali órákban meglepetésszerűen támadást intéztek Diego Suarez ellen és súlyosan megrongáltak egy Queen Elisabet osztályhoz tartozó harmincezeröttszáz tonnás angol csatahajót és egy Arathuza osztályhoz tartozó 5220 tonnás könnyűcirkáló.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Kiangsi tartományban működő japán csapatok pénteken elfoglalták Csucsau városát.

Japán tengeralattjáró Sidney kikötőjében elsüllyesztett egy ellenséges hadihajót

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás pénteken 17 óra 10 perckor közölte, hogy egy különleges tengeralattjáró kötelék június 1-én hajnali 3 óra 10 perckor sikeresen behatolt Sidney kikötőjébe és elsüllyesztett egy ellenséges hadihajót. A támadásban résztvevő tengeralattjárók közül három nem tért vissza.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Associated Press Honoluluból jelenti, hogy japán repülőgépek, amelyek egy japán repülőgépanyahajóról szálltak fel, csütörtökön 6 óra 35 perckor nagyszabású

támadást intéztek Honolulua ellen.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Demei Iroda szerint a Burmába küldött csungkingi kínai haderő főparancsnoka Indiai keleti részeinek hegyei közé menekült. Tuyiung tábornok, az V-ik hadtest maradványával a hegyek közé rejtőzött abban a reményben, hogy Jünanba menekülhet. A 6-ik kínai hadsereg maradványainak súlyos veszteségek közepette sikerült Jünanba menekülnie.

Tokióból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Csungkingi híradás szerint ottani katonai és politikai körökben élénk aggodalommal néznek a Cseikang, Kiangsi, Jünan és kwantung tartományokban folyó harcok kimenetele elé. A csungkingi haderő sajtótájékoztatója kijelentette, hogy a csekiang-i harcéri helyzet igen veszélyesre fordult. Attól nem lehet tartani, hogy a Csekiangban működő japán csapatok megteremtik a kapcsolatokat az Indiából jövő japán erővel. Félő továbbá, hogy a Kantonból előnyomuló japán csapatok összeköttetésbe lépnek a Kiangsi arcvonalon lévő csapatokkal.

Washington hadüzenete a tengely-szövetségeseknek

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint Washingtonból jelentik, az Egyesült Államok szenátusa csütörtökön kimondotta a hadiállapotot Magyarországgal, Bulgáriával és Romániával. A hadiállapot beálltának végleges elismeréséhez csak Roosevelt aláírása hiányzik.

Londonból jelentik: (NST) Az angol alsóház ülésén szótartottak azokat az aggodalmakat, amelyek arra irányulnak, hogy a francia hadihajókat a tengelyhatalmak valamilyen formában esetleg felhasználhatják. A külügyminiszter kijelentette, hogy semmiféle olyan hírt nem kapott, amely szerint a francia kormány megengedte volna,

hogy német katonákat francia hadihajókon képezzenek ki.

Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Olasz újságírók nagyobb csoportja meglátogatta a nyugateurópai tengerpart mentén kiépített védelmi vonalat. Ezek az újságírók azt mondják, hogy ez a vonal erősebb a Siegfried-vonalnál.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint az amerikai haditengerészeti miniszterium közölte, hogy egy közepes tonnatartamú brit kereskedelmi hajót a mexikói öbölben megtorpedóztak és elsüllyesztettek. A hajótörteket partrattették.

Földkérdés a parlamentben

Harmadik cikk.*

Irta: Dr Paál Árpád

Államérdek az, hogy az állam területét alkotó föld az államalkotó nép kezében legyen, s így se nagy üzleti számítások változásai alá ne kerüljön, se ingatag hűségű elemek az országterület épességét ne kockáztassák. Ez talán a legfontosabb kérdés, amelyet a magyar nemzet mostani tennivalói válságában sorrendőntő jelentőségűek, az országot legmélyére ható vonatkozásnak kell tekinteniünk, s melyből mostani versenyző irányeszmék között a legátfogóbb eszménynek ki kell bontakoznia. A föld és a nép benső kapcsolódásában, egymásra ható szerves kölcsönösségében van az a legnagyobb és legeremtelőbb gondolat, mely leginkább van hivatva, hogy a nemzet minden tagjában nemzetéllé váljon, s az életösztönt a magyarságban egyetemessé tegye. A föld és nép egyisége az, melyet a magyarság legmélyebb eszméjeként kell mindenkinek köztünk felismernie. Minden életeligazodásnak ebből a mélységből kell kiindulnia; ipari és kereskedelmi célok, társadalmi alakulások, vezető rétegeképződések, s erkölcsi és szellemi érdekek is mind attól függenek, hogy a nemzet a maga legkisebb népiességével biztos talajon álljon. Ezt a biztos talajt éppen olyan biztosan a maga létfenntartására és boldogulására a kitermelésére tudja fordítani.

Az a földtulajdonról szóló törvényjavaslat, melyet most tárgyal nálunk a képviselőház, tényleg ilyen jelentőséget tulajdonít a földvagyonnak. Mint ahogyan korábbi írásainkban ismertettük, államérdekként fogja föl azt, hogy a földtulajdon az állam szempontjából legerősebb és leghűbb népelemnek javára szolgáljon, s azok birtokában legyen. A törvényjavaslat azonban nemcsak a földvagyonot veszi így az államérdek szempontjából helyesebb megosztás alá, hanem az igénybevett földek ellenértékét, a visszavett ingatlan vagyonnak pénzjavakkal való kifizetését is az államérdek szempontjai szerint szabályozza. A tulajdon elvéből következik, hogy az elvett tulajdon helyett ellenértéket kell adni. Azonban ez az ellenérték az adott esetben nem lehet újabb földtulajdon, hanem csak a volt földtulajdon pénzbeli ára. Ingatlan helyett ingó vagyon. Viszont ez az ingó vagyon nem mozgósítható olyan tömegben, hogy a földön való termelést, a föld országos érdekű használatát megzavarja. Az állam tehát az ellenérték visszafizetését hosszabb időre osztja el, s e visszafizetést kölcsön formájában és annyi kamattal biztosítja, amennyi általában a föld évi termésének a százalékaival egyenlő. Így a tulajdon elvét is elismeri, de egyúttal azt is biztosítja, hogy a visszavett földeken való gazdálkodást azok árassák.

* Második cikk a Magyar Lapok 1942 június 2-iki 122. számában.

a pénztömege meg ne bénítsa.

A volt tulajdonosok érdeke is hogy a földiükért járó pénz el ne értéktelenedjék. Már pedig az évi termelés értékén túli pénztömeg forgalomba hozatala azt jelentené, hogy maga a pénzérték csökkenne alá. Mikor tehát az állam a visszavett földekért csak kölcsönkötvényeket, fizetést ígérő állampapírokat ad, s még ezeket se engedni piacra dobni, hanem a kötvénytulajdonosok javára zár alatti tartja, ezzel biztosítja azt, hogy ne kerüljön olyan nagytömegű pénz forgalomba, mely az ország évi termelésének az értékét túlhaladja. Ezzel a kötvényekben levő pénzértéket is megvédelmezi. Így kell megértenünk, hogy a most tárgyalás alatt álló törvényjavaslat 30 évre szóló kötvényekkel téríti meg a visszavendő földek értékét, s e kötvények után 3 és fél százalékos kamatot fizet. Másrészt a földeken levő felszerelések, haszonállatok, gazdálkodó eszközök árát készpénzben kívánja megtéríteni; azonban e készpénzt is a korábbi tulajdonos javára zároló kezelésben tartja. Ez a készpénz-zárolás is abból az érdekből történik, hogy nagytömegű készpénz ne zuhanjon bele a forgalomba, s ne tegye így magát a forgalomba kerülő pénz értéktelenné a vásárló erő feloldozásával.

Látnivaló, hogy itt a pénzértékek megővésétől van szó, s egyúttal arról, hogy mikor a földtulajdonban, az ország ingatlan területe tulajdoni megosztásban nagyobb változás áll elő, akkor ez a változtatás ne okozzon mozdulást az ingó vagyonokban, ne sodorja el ezeket, s ne hozzon értéktelenséget az ország gazdasági forgalmába. A halmozott pénz különösen alkalmas arra, hogy a szegényebb rétegek elől elvonja a forgalmat, árdráncításokat okozzon, az úgynevezett „fekete” árucseré útján zavart idézzen elő a pénztulajdonosok javára és a pénzt nélkülözők inéégére. A háborúk idején az államok azért igyekeznek a hadinyeréseket nagy adókkal megfogni, hogy fölös pénzhalmozások ne álljanak elő, s így azok végzetes és inégesítő hatása be ne következzen. Az inégesítő hatások országpuzzitást, néppuszitást visznek végbe. Ha egy állam élni akar, akkor ezt meg kell előznie, s így a pénzérték fölötti állami fenségjognak is végző értelmé az, hogy a pénz forgalmát a nép fennmaradása érdekében kell szabályozni.

Mikor a földkérdés újabb szabályozásával kapcsolatban a magyar törvényhozás a pénzhalmozás újabb lehetőségei elől is el akarja zárni az utat, s ezt a földiükért járó készpénz zárolásával végbe, ezzel megint olyan országos érdeket szolgál, mely hasonló az ország földtulajdon megvédéséhez. Mondottuk, hogy az államnak két alkotó eleme van: a föld és a nép. A földet meg kell védeni azzal, hogy az államhű nép kezében legyen. De a népet is meg kell védeni, hogy gazdasági áramlások ki ne sodorják őt a megélhetésből. Ilyen kioldás állhat elő különösen az állam pénzének az értéktelenedése útján. Az ilyen értéktelen pénz éppen a dolgozó rétegeket teszi tönkre, mert munkájukat ehhez tudia úgy megfizetni, hogy ezért az elváltóságos cikkeket meg tudják kapni. Viszont ekkorál halmozva áll a pénz, azok minden árat meg tudnak adni, s az értéktelenedő pénz helyett folyton értékesebb vagyontárgyat és munkaterményt tudnak beszerezni és maguknak felgyűjteni. Bekövetkezik olyan helyzet, hogy a munkából élő még szegényebb lesz, s a pénzhalmozó még gazdagabb; tehát a társadalmi viszonyokban a legizságtalanabb ellentétek lesznek úrrá. Az ilyen ellentétek közé került nép csak önmagát marcolgolja, s ha

földjén menedéket is akar találni, ott is bizonytalanná válik a munkája, még a földje se tudja neki a kellő piacot és a pénz útján való egyéb beszerzéseket biztosítani. Beáll a termelvények közötti cserekereskedés. Amde a természetbeli cserekereskedésben is az úrsora lesz az úr, ami megint a rosezlekűséget teszi hatalmasabbá az egyszerű és becsületes lelkű népfia fölött.

A gazdasági élet ilyen elfejlődését idézi elő az állam pénze értékének a megzsalása. Tehát ahogyan az állam földjét biztosítani kell, úgy biztosítani kell az állam pénze értékét is. Nem lehet ebben az egészségtelen felhalmozásokat megengedni; még kevésbé lehet megengedni az állam az ilyen felhalmozást előmozdítja. Az ország földtulajdonának mostani megváltoztatása se lehet ok rá, hogy a tulajdonváltozás tömegének megfelelő pénzmozgósítás legyen a magyar gazdasági életben, mert hiszen ez végzetes hatású lenne, még pedig végeredményben éppen arra a munkás népelemre, mely hivatva van a föld új tulajdonának az átvételére. A földtulajdon új megosztásáról szóló törvényjavaslat gondoskodik róla, hogy az eddigi tulajdonosok kifizetését kellő elővigyázattal vigye végbe, s az ellenértékül járó pénzt felhalmozni ne engedje. Az a zárolási mód, amit a készpénzfizetésekre alkalmaz, az állam biztonságának és a belső társadalmi békének a leghathatósabb védelmét jelenti. Egyúttal az állam fenségjogának olyan gyakorlati megnyilvánulása is van benne, mely példát mutat arra, hogy miképpen kell a társadalmi ellentétek vezető pénzhalmozásokat kiküszöbölni, s ezzel a belső gazdasági piacok zavarait is megszüntetni.

Mindenesetre az állam és a gazdasági élet viszonyának mélyreható új felfogásával állunk szemben. Ahogyan az állam

A magyar föld nem árucikk, hanem magyar élettér

A zsidóbirtokok kisajátításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása a képviselőházban

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház pénteki ülésén folytatták a zsidó erdő- és mezőgazdasági ingatlanokról szóló törvényjavaslat tárgyalását. 10 óra után Tórs Tibor alelnök nyitotta meg az ülést. Az első szónok Bakó László volt, aki kifogásolta, hogy a 10 holdon aluli szőlő- és 500 holdon aluli mezőgazdasági birtokok igénybevétele nem terjeszkednek ki a felszerelésekre. Valamennyi zsidó ingatlanra ki kell terjeszteni a zárolást. Gondoskodni kell arról, hogy az igénybevett zsidó birtokok épületét a zsidó birtokos jö-

karban adja át. A javaslatot nem fogadja el.

Nagy Iván hangoztatta, hogy a magyar föld nem árucikk, hanem magyar élettér és alkotórésze a szentistváni birodalomnak. Természetes tehát, hogy a zsidók kiszorítását ezen a téren kellett megkezdeni. Kérte, hogy az agrárintézkedések végrehajtásánál a délvidéken levő zsidó birtokokat is vonják be a tervezetbe. A javaslatot elfogadta. Előreláthatólag a jövő héten 8 óras ülésen fogja tárgyalni a Haz a zsidó erdő- és mezőgazdasági birtokokról szóló javaslatot.

Az ellenforradalom évfordulóját ünnepelték Szegeden

Szeged. (MTI) Szegedről 23 évvel ezelőtt indult el a nemzeti újjászülést megelőző ellenforradalom. Az évforduló alkalmával Szegeden impozáns ellenforradalmi ünnepet rendeztek, amelyre mintegy 20.000 főnyi tömeg vonult fel.

Az ünnepélyt Takáts Sándor főispán nyitotta meg, majd Lukács Béla tárca nélküli miniszter mondott beszédet.

— Szegedről indult el a nemzeti

mozgalom — mondotta többi közt a miniszter. — A megelőző világháború utáni Európában a nemzeti gondolatra és keresztény erkölcsi alapra támaszkodó politikai felfogás első felhangolása volt.

— Magyarország, mint történelme során mindenkor, most is megérezte Európa fejlődési irányát, mikor a szegedi hadsereg élén vitéz nagybányai Horthy Miklós felírta Európá egészére a nemzeti gondolatot. Az az új

A művészet, szerelem és szépség himnusza

Intermezzo

Főszerepben: Ingrid Bergmann, Leslie Howard

az Apolló Filmszínházban.

Belvárosi

Vasarnap utoljára

ERZSÉBET

Karády óriás filmje

Karády Katalin, Tolnay Klári, Jávor Pál, Somlay, Maklár

Hétfőn bemutató: Viviane Romance francia filmművésznő alakításában

FEKETE LILIAM

Csak 16 éven felülieknek.

Afrika forró levegőjű titokzatos világa. Kémek, hősök, kalandorok, 5000 néger szereplő. HANS ALBERS exotikus filmje

CARL PETERS

Bemutató pénteken a CASINOBAN

önvédelmi érdekük ismeri föl, hogy a földtulajdon megosztásáról rendelkezék, úgy a pénzvagyon tekintetében is ilyen önvédelmi érdekük látja, hogy annak a kezelését szabályozás alá vegye. A népjóléti irányú állami fejlődés korszaknyitását kell megéreznünk abban, hogy az állam a pénzvagyon egészségtelen felhalmozásának előre vág, s a pénzzel való nyereszkeskedést megakadályozni akarja. A szegénység és gazdagság közötti ellentét felfokozásának vet gátat ezzel, s így a legkiszóbb ponton kezdi meg a nemzet társadalmi életének a gyógyítását. Ez a kezdet hivatva van arra, hogy meglegyen a néperdeket ápoló, jótékony folytatása.

európai gondolat, amely a mostani hatalmas küzdelem forradalmi kohójában alakul, eszmei tartalmában lényegében véve már 1919-ben megjelent Szegeden abban a mozgalomban, amely Magyarország politikai és társadalmi fejlődésének irányát szabta meg. A szegedi tábor ma is együtt van. Ma is élén áll a legendás vezér: Magyarország Kormányzója. Együtt van a tábor politikai téren is. A szegedi gondolat a belső fronton is ott áll, mint ahogy a külső fronton hővédeink állanak. A szegedi tábor politikai és társadalmi szervezet, nemzetvédelmi alakulat.

Lukács Béla beszédét hatalmas éljenzéssel és tapsal fogadták az egybegyűltek. Az ünnepély Takáts Sándor főispán zárószavával ért véget. Az ünnepélyről hódolótáviratot küldtek a Kormányzó urnak és a Kormányzóhelyettes urnak, valamint üdvözlő táviratot Zadravetz István tábori püspökhöz és a szegedi kormány volt minisztereihez.

Nem árt tudni...

A Gringoire írja: — Sir Stafford Cripps dédanyja Marie Seddon, aki Richard Potter manchesteri kereskedőhöz ment férjhez — zsidó volt. Dédunokáját Webbné született Beatrice Pottert, bolszeista elveit, oroszországi utazásai és „A szovjet kommunista, a modern civilizáció talpköve” című könyve tették híressé. Megírta ösanyja életrajzát és ebben a következőképpen jellemzi: — Hatalmas fekete aszony volt, sémita típus, aki már jóval a cionizmus megszületése előtt a zsidó nép egységének alásításáról álmdozott.

Az Északamerikában megjelenő Publicist Economist érdekes statisztikát közöl az Egyesült Államokbeli zsidóság hatalmi befolyásáról. Ime néhány adat: — A szabad pályán működők 76 százaléka zsidó, a lapkiadók 97 százaléka zsidó, a kiviteli kereskedelem 90 százaléka, a rádiótársaságok 90 százaléka, a pénzügyek 98 százaléka zsidók kezében van.

Majszky, a Szovjet londoni követe — zsidó.

Litvinov, a Szovjet washingtoni követe — zsidó.

Szurics, a Szovjet volt párizsi követe — zsidó.

Hitler vezér és kancellár finn területen látogatást tett Mannerheim tábornagnál

**Partraszállást kíséreltek meg gyenge angol erők a Csatorna partján.
A német partvédő osztagok visszaverték a kísérletet és foglyokat ejtettek**

Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: A Führer, mint a véderő legfőbb parancsnoka, csütörtökön Keitel vezértábornagy kíséretében bár Mannerheim, Finnország vezértábornagya 75-ik születésnapja alkalmából látogatást tett a vezértábornagnál, hogy tolmácsolja a finn szabadsághősnek a német nép és a véderő legszívélyesebb jókívánságait. A Führer ebből az alkalomból találkozott Ryti finn államelnökkel is. Az államelnök bemutatatta a Führernek a finn kormány tagjait, a finn országgyűlés elnökségét és a finn munkásság képviselőit. Mannerheim tábornagy bemutatatta a Führernek a születésnapja alkalmából üdvözlésére megjelent magasrangú finn katonatisztet. A Führer a német-finn sorsközösség és fegyverbarátság jeléül átnyújtotta Mannerheim vezértábornagnak a Német Sasrend aranykeresztjét. A látogatás során megbeszélés folyt le. A Führer a finn köztársasági elnök, valamint Mannerheim vezértábornagy között. A megbeszélést e két nép közötti szívélyes barátság szelleme hatotta át. A finnországi látogatás meglepetésszerűen érte a finn közvéleményt. A látogatásról annak előestéjén csak Ryti államelnöknek és Mannerheim vezértábornagnak volt tudomása.

A keleti arcvonalon nem voltak nagyobb hadműveletek

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnokság közli: A keleti arcvonalon nagyobb hadműveletek nem voltak. Észak-Afrikában az ellenség helyi jellegű csatákban 22 harckocsit, hét löveget és több foglyot vesztett. A csatorna partján gyenge erővel végrehajtott angol partraszállási kísérletet a német partvédő osztagok visszaverték. Néhány fogoly maradt kezünkben. A csatorna vidékén lefolyt légi harcokban az ellenség szerdán 24 gépet vesztett. Angol repülő az elmúlt éjjel Brémát és környékét támadták. Vadászok és légvédelmi tüzezségünk tíz támadó bombázót lelőttek. Május 21. és június 2. között időben az angol légierő 318 gépet vesztett. Ugyanezen idő alatt az Anglia elleni harcban 51 gépünk tűnt el.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: A német véderő főparancsnoksága közli: Német repülők a keleti harctér déli részén fontos bolsevista vasutvonalat és szállítovonalat bombáztak. 16 szovjet gépet lelőttek, négy másikat a légvédelem pusztított el. Az arcvonal középső szakaszán a német csapatok megtörték a szovjet ellenállását. Sok helységet elfoglaltak és azokat a szovjet minden ellentámadása ellen megvédték. Német repülők a volhovi szakaszon, valamint az Ilment-tótól délkeletre tábori állásokat bombáztak. 11 szovjet gépet lelőttek.

70 repülőgépet vesztek három nap alatt az angolok

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Mint katonai helyről közlik, az angol légierő május 28. és 31. közt a csatorna feletti harcokat is beleszámítva 70 repülőgépet vesztett. A Földközi-tenger felett ugyanezen idő alatt 53 gépet vesztett. Az elvesztett német gépek száma ebben az időben mindössze 19 volt.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 734. közleménye: A Maramaricában szerdán lezajlott harcok során 22 harckocsit, hét löveget zsákmányoltunk, vagy pusztít-

tottunk el és sok foglyot ejtettünk. A tengely légiereje bombázta a Capuzzo körzetében lévő vasúti berendezéseket, gépesített szállítóoszlopokat és heves támadásokat intézett ellenállási központok ellen. Légi harcokban öt gépet lelőttünk. Két gé-

pünk nem tért vissza. Német vadászok a Panteleria felett öt angol gépet lelőttek. Az Augusztia ellen intézett éjjeli légitámadások során légvédelmi tüzezségünk egy ellenséges gépet lelőtt. (MTI.)

Sorozatos japán légitámadások az Aleuti szigetek ellen

Washingtonból jelentik: (OFL) Hivatalosan jelentik, hogy japán repülők támadást intéztek az alaskai-félszigeten lévő Dutsch Harbour amerikai támaszpont ellen. Dutsch Harbour egyik legfontosabb amerikai haditengerészeti támaszpont az Aleuti-szigeten — jelentik Amszterdamon keresztül. — Az egyik észak-amerikai sajtótájékoztató az Aleuti-szigeteket az alaskai védelmi rendszer gépöntőjének nevezte. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Az amerikai haditengerészeti minisztérium közölte, hogy ellenséges repülőgépek szerdán másodszor is támadást intéztek Dutsch Harbour ellen. További részletek még nem ismertek. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Csütörtökön éjszaka harmadikban érte japán támadás Dutsch Harbourt.

Csungkingből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Steelwell tábornok, a burmai kínai csapatok parancsnoka és Brerton tábornok, az Indiában működő angol légierő parancsnoka, repülőgépen Csungkingba érkezett.

Csu-csau eleste órák kérdése

Tokióból jelentik (NTI.) Azok a japán erők, amelyek június 3-án heves támadást indítottak Csu-csau ellenséges támaszpont ellen, áttörték az ellenséges védelmi vonalakat és elérték azt a pontot, amely már csak négy kilométerre fekszik Csu-csau városától. A város eleste órák kérdése. (MTI.)

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Washingtonból jelentik: A tengerészeti minisztérium közölte, hogy az Atlanti-óceánon további három amerikai hajót süllyesztettek el.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az amerikai tengerészeti minisztérium közzétette, hogy április hatodikán a bengáliai öbölben hét szövetséges kereskedelmi hajót, köztük egy amerikai is elsüllyesztettek.

Lisszabonból jelentik: (Stefani.) Melbourneból jelentik: A szövetségesek főhadiszállásának közlése szerint a közül a három hajó közül, amelyeket ellenséges búvárnaszádok támadtak meg, Sidney közelében az egyik elsüllyedt, a másik kettőnek pedig sikerült elmenekülni. (MTI.)

A finn szabadság megmentője Mannerheim tábornagy 75-ik születésnapjára

Június 4-én ünnepelte a finn testvérnemzet Mannerheim vezértábornagynak, a legnagyobb nemzeti hősenek és a finn hadsereg megeremítőjének 75-ik születésnapját.

Az északi testvérnép Carl Gustav af Mannerheim háró vezértábornagynak, vagy amint a német nép szeretete beczi, az „ősz tábornok”-ban Finnország felszabadítóját és az önálló finn állam megeremítőjét tiszteli. 1932-ben, amikor az ország a vezértábornagy címmel ruházta fel, olyan kitüntetésben részesítette, mely már több, mint egy évszázad óta nem jutott finn embernek osztályrészsül. És Mannerheim tábornagy, a finn nemzet egy egész évszázadának legnagyobb fia, ma megint ott áll csapatai élén, egy olyan dicsőséges harcban, melyet joggal lehet tekinteni ragyogó életpályája méltó betetőzésének. Az ősz hadvezér késő agykörében is hű maradt ahhoz a fanatikus szabadságszeretethez, mely nemcsak személyes életelve, hanem nagymultu családi örökség is nála.

Az első Mannerheim életét adta a szabadságért

Az első Mannerheim, Carl Wrik Mannerheim a 19. században lépett fel először a finn politika színpadán. Svédország elnyomó törekvéseinek ellensúlyozásául Finnország Oroszország felé keresett közeledést. I. Sándor cár svéd háboruja alkalmával a

finn nacionalisták elérkezettnek látták az időt, hogy régi tervüket megvalósítsák. Mannerheim háró kezdeményezésére és vezetésével finn küldöttség indult a cárhoz, hogy megtárgyalja a csatlakozás feltételeit. Azzal a feltétellel, hogy Oroszország tiszteletben tartja az ősi finn törvényeket, a finn kiváltságokat és a finn nép vallását. Finnország perszonálunióba lépett Oroszországgal. Mannerheim háró pedig, aki később életét adta a finn szabadságért, megkezdte a finn állam megszervezését.

Ez a Mannerheim volt a mai Finnország legnagyobb katonájának őse. Mannerheim tábornagy 1867 június 4-én született az Abo melletti Villnäsben. Finnország svéd kisebbségtől lakott részében. Rokonai összeköttetéseinek egyes számai a Keleti-tenger másik oldalára vezetnek. Talán ez az egyik oka annak, hogy Mannerheim tábornagy mindig jószomszédsági viszonyra törekedett azzal a Svédországgal, mely őst annak idején halálra ítélte.

A Mannerheimek mindig a cárok kegyeit élvezték. Ezzel a fiatal Carl Gustav pályakezdése is adva volt. A kadetiskola elvégzése után 22 éves korában már az orosz-japán háborúban, 1906—09-ben pedig az orosz hadvezetőség megbízásából egy lovascsapat élén Közép-Ázsiában végzett merész felderítő utakat. Ez a tudományos szempontból is rendkívül eredményes vállalkozás az egész vilá-

gon feltűnést keltett és többek között a Magyar Földrajzi-társaság magas kitüntetését is kiérdemelte Mannerheimnek. A világháború alatt különösen Bukovinában adta bizonyosságát nem közönséges katonai képességeinek és a katonai ranglétrán hadosztályparancsnok altábornagygig emelkedett.

Az orosz front összeomlásával és a cár detronizálásával feloldottnak érezte magát a cárnak adott hűségküje alól és most már kizárólag hazájának szentelte minden gondolatát. A Kerenszki-kormánytól elbocsátását kérte és a Fekete-tengertől Szentpéterváron át nyomban Finnországba utazott. Itt találkozott a szibériai száműzetéséből megszabadult Svinhufvuddal, a finn szabadságmozgalum vezérével és felajánlotta neki szolgálatait.

1918 januárjában megkezdte a küzdelmet a bolsevizmus ellen

Finnországban az állapotok majdnem tarthatatlanok voltak. Az ország déli részét a Szentpéterváron tomboló éhség elől menekülő orosz katonák és bolsevista martalócok százezrei lepték el. A finn parasztság az önségely eszközához nyúlt. Ez volt a helyzet, amikor Svinhufvud 1918 januárjában Mannerheim altábornagyrá ruházta a finn fegyőrgárda és a kormánycsapatok főparancsnokságát.

Mannerheim megtisztította az országot a pusztító bandáktól és mindezt megtörte a vörös uralmat. A Goltz gróf vezetése alatt álló német segítség megérkezését két nappal megelőzve hevenyészett paraszthadseregével áttörte az északkeleti vörös frontot és a németek közreműködésével most már gyorsan kapitulációra kényszerítette az oroszokat.

A finn „pálfordulás” magyarázata

1918. április 29-én a bolsevizmus utolsó finnországi bástyája is megadta magát és május 16-án mint hazája felszabadítója a lakosság örömujjongásától kísérvé vonult be Helsinkibe. A finn szabadságharc véget ért, megalakult a szuverén finn állam. Mannerheim ezzel befejezettnek látta feladatát és lemondott a főparancsnoki tisztjéről, hogy Svinhufvud önkéntes visszalépése után 1919. júliusáig a kormányzó feladatát lássa el. Amikor úgy látta, hogy Németországot mindinkább megfertőzi a vörös metely, melytől fegyverrel kellett hazáját megszabadítani, az Entente felé fordult, mert különösen Angliát hitte a bolsevizmus ellenségének. Várakozásaiban azonban hamarosan csalódott és amikor meggyőződött róla, hogy Finnország a mind fenyegetőbb vörös veszedelemmel szemben csak saját erejére számíthat, kilépett visszavonultságából és 1930-ban átvette a lappo-mozgalm vezetését. 1931-ben pedig a honvédelmi tanács elnökségét. Hogy ezen a fontos őrhelyen milyen munkát végzett, arról 1939 telén az egész világot osztatlanul ámulatba ejtő tettekkel számolt be.

Születésnap a csatatéren

Az ősz tábornagy, akiben a finn nép országa atyját tiszteli, ma ismét töretlen erővel vezeti hős csapatait a vörös veszedelem végleges letörésére. Az ősz hadvezér, aki mint a finn gyermekvédelmi mozgalom és egy helsinki gyermekotthon alapítója béke és tisztségviselés mellett is a csatatéren ünnepli. Finnországgal együtt egész Európa reméli, hogy most már nem tart sokáig, míg élete főművét befejezheti.

(K. L.)

Előléptetések a nagyváradai állami munkaközvetítő hivatal tisztviselői karában

(Saját tud.) A hivatalos lap június 3-i száma közli, hogy az iparügyi miniszter az ipari munkaügyi munkaközvetítő kezelési személyzetének létszámába Dobozy Ilona és Daubrauszky Béla ideiglenes munkaközvetítő alkalmazottakat ideiglenes minőségű kezelőkké kinevezte. Péter István ideiglenes munkaközvetítő alkalmazottat díjnoki minőségben alkalmazta.

A lekiismeretes és szimpatikus tisztviselők kinevezését örömmel közöljük, hiszen több ízben alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy az előléptetés olyan egyéneket erősített meg állásukban, akik eddig több ezer embert segítettek elő a mindennapi kenyérkereset lehetőségében.

Vaday Béla református esperes beszámolója a presbiteri gyűlés előtt kétnapos egyházlátogatásáról

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai református egyházközség csütörtök délután fél 5 órai kezdettel a Református Kulturház tanácstermében presbiteri gyűlést tartott, amelyen egyházi részről Csernák Béla lelkész-elnök, világi részről pedig a hivatali elfoglaltsága miatt távolmaradt dr. Soós István polgármester-főgondnok helyett dr. Szeghalmy Sándor táblabíró elnökölt. A gyűlés egyetlen tárgya dr. Vaday Béla esperesnek a kedden és szerdán lefolyt ezévi esperesi vizitációról szóló beszámolója volt. A vizitációs jegyzőkönyv és Csernák Béla hozzászólása alapján a gyűlés mély megelégedéssel vette tudomásul, hogy Nagyváradon a hívek igen nagyszámúban gyakorolják a templombajárást. Az Urvacsorához járuló száma is nagyon örvendetes. Kevésbé kedvező a helyzet a házasságkötéseknél, amennyiben sok új pár elmulasztja az egyházi házasság-

kötést. A belmissziói munka viszont szintén szép eredményeket mutat fel.

Külön elismeréssel emlékezett meg Vaday Béla esperes és Csernák Béla lelkészelnök a hívek áldozatkészségéről. A református árvaháznak például semmi vagyona nincs s azt, valamint az abban gondozott harminchárom gyermeket az utolsó fillérig az egyházközség tagjainak áldozatkészségéből tartják fenn, illetve látják el. Ami az iskolaügyeket illeti, a tanítás általában kiváló. Ezen a téren az iskolaépületekben mutatkozik hiány.

Vaday Béla esperes végül a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg a nagyváradai lelkészekről, akik a segédlelkészekkel együtt úgy a múlt megpróbáltatásai idején, mint ma, hivatásuk legmagasabb fokán állnak.

A presbiterek megelégedéssel vették tudomásul a beszámolót, majd a gyűlés fél 6 órakor véget ért.

Későbbi időpontra marad a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség nagyváradai zászlóbontása

Nagyvárad. Saját tud. Röviden hírt adtunk arról, hogy Nagyváradon is zászlót bont a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség. Mint most értesülünk, a megalakulás az eredetileg tervbe volt június 6 és 7-ike helyett későbbi időpontra marad, mert Muraközy Gyula Kálvintéri lelképásztor, a kiváló rádiószónok, más elfoglaltsága miatt most nem utazhat le Nagyváradra, az itteni református

egyházközség pedig ragaszkodik az ő jelenlétéhez.

Csernák Béla lelkész-elnök csütörtök este Budapestre utazott, hogy ott összehívotttétébe lépjen a Munkásszövetség vezetőivel új időpont megállapítása céljából.

Itt írjuk még meg, hogy a református iskolákban a hittanvizsgákkal megkezdődtek az évről-évre vizsgálatok.

A hadbavonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak jogai

(Saját tud.) A kereskedelmi és ipari alkalmazottak újabbán mind gyakrabban fordulnak hozzánk azzal a kérdéssel, hogy hadbavonulásuk esetén milyen jogokkal rendelkeznek. A kérdésre a választ az alábbiakban adjuk meg:

A 7777—1938. M. E. számú rendelet a rendkívüli fegyvergyakorlatokra bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyait és az eltartottak részére járó tartási hozzájárulást szabályozza. Nem vonatkoznak az itt következő intézkedések azokra, akik rendes, tényleges katonai szolgálati idejüket töltik. Kimondja a rendelet, hogy a katonai hatóság rendelkezése folytán, rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult alkalmazottat a munkaadó a bevonulás ideje alatt felmondással sem bocsáthatja el. Ha az alkalmazottnak még bevonulás előtt felmondott is a munkaadója, a felmondás érvénytelen, vagyis a felmondási idő folyása a bevonulás tartama alatt szünetel. Ha a rendkívüli fegyvergyakorlatról az alkalmazott visszatér, munkahelyén

nyolc napon belül kell jelentkeznie, különben a munkadó a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal felbonthatja.

A szolgálati járandóságok, ha azok utólagosan kerültek kifizetésre, hetibér esetén a bevonulás hetére és még azt követően két hétre fizetendők ki: a havonta fizetett alkalmazottnak pedig arra a hónapra, amelyben bevonult. Ha a szolgálati járandóság előre jár, úgy a bevonulás hetére, illetve hónapjára felvett járandóságot a munkaadó nem követelheti vissza. A hetenként előre esedékes járandóságot pedig még a bevonulást követő hétre is ki kell fizetni. Ha az alkalmazottnak természetbeni lakása is volt, úgy az neki, illetve családjának a bevonulás egész tartama alatt meg kell hagyni. A legénységi állományban szolgáló alkalmazottnak eltartottjainak — ha létfontosságukra egyébként más biztosíték nincs — tartási hozzájárulás címén havonként olyan összeget köteles a munkaadó kifizetni, ami, ha az eltartottja egy személy, megfelel a rendes járandósága felének,

minden további eltartott után a járandóság 10 százalékkal emelkedik, de az egész összeg nem haladhatja meg a teljes szolgálati járandóság összegét. Tisztviselő alkalmazottnál legfeljebb havi 100 pengőt, más alkalmazottnál 70 pengőt tehet ki ez az összeg. A rendelet további része a kifizetés módjáról intézkedik. Nagyon fontos pontja ennek az a szakasz, amely kimondja, hogy az olyan munkaadó, aki maga is bevonult és üzemet egyáltalán nem folytathatja, mentes a hozzájárulási kötelezettség alól. A további szakasz a részbeni mentesítés feltételeit állapítja meg, valamint a mindkét fél rendelkezésére álló jogorvoslat módját.

A textilárak bejelentése

A m. kir. iparügyi minisztérium 35.100—1942. számú rendelete értelmében, egyes textilárak bejelentésére vonatkozólag az alábbiakat hozom az érdekeltek tudomására:

Minden olyan természetes, vagy jogi személy, aki akár a saját, akár a más részére az iparügyi minisztérium 35.100—1942. sz. rendeletének mellékletében felsorolt anyagok valamelyikéből az illető anyagra vonatkozóan meghatározott mennyiségű, vagy annál nagyobb készletet tart, köteles ezt a készletet a rendelet hatálybalépésétől kezdve a m. kir. Ipari Anyaghivatalhoz (Budapest, V. Akadémia utca 1. sz.) az erre a célra szolgáló űrlapokon havonként bejelenteni. A bejelentést első esetben az 1942. évi május hó 31. napján meglévő készletre vonatkozólag legkésőbb 1942. évi június hó 10. napján, a következő hónapokban pedig az előző hónap utolsó napján meglévő készletre vonatkozólag legkésőbb a hónap 5. napján kell megtenni. Az űrlapokat a Kereskedelmi és Iparkamaránál lehet beszerezni.

A bejelentést a m. kir. Ipari Anyaghivatalnak személyesen kell átadni, vagy postán ajánlott küldeményként kell megküldeni. A m. kir. Ipari Anyaghivatal a bejelentőlap egyik példányát hivatali bélyegzővel ellátva a bejelentőnek visszaadja, vagy postán visszaküldi.

A meglévő anyagkészletet ismételtelen be kell jelenteni abban az esetben is, ha annak mennyisége a legutóbbi bejelentés óta nem változott.

Akinek a fenti rendelet értelmében bejelentési kötelezettség alá eső anyagkészlete van, ez a kötelezettsége fennmarad mindaddig, amíg az illető cikkből készlete van, tekintet nélkül arra, hogy készlete a rendelet mellékletében megjelölt mennyiséget elérte, vagy sem.

A fenti rendelkezések megtartását a m. kir. Ipari Anyaghivatal kiküldöttje útján a helyszínen ellenőrizteti.

Aki fenti rendelkezések valamelyikét megszegi, vagy kijátsza, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Nagyvárad, 1942. évi május 30-án.

Dr. Gyapay László s. k. h. polgármester.

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

AZ EGYIPTOMI RELYTÉLY

Nahaz pasa, Egyiptom Széchenyije?

A háború árnyékában élő Egyiptom az utóbbi időben sokat beszéltetett magáról a nemzetközi sajtóban. Drákói zivarral elnyomott tüntetésekkel kezdődött, az Azhar-egyetem, az egyiptomi függetlenségi mozgalom világszerte ismert böcsőjének bezárásával folytatódott, majd vasutvonatok felrobbantásáról és más terrorcselekményekről, angol és egyiptomi tisztok fegyveres összetűzéséről érkeztek jelentések, legutóbb pedig arról kaptunk hírt, hogy a közéleti előkelőségek egész sora, többek között három volt miniszterelnök és a királyi ház két tagja került letartóztatásba vagy rendőri felügyelet alá. Nahaz pasa, a függetlenség után áhító Egyiptom egykor legtöbb reménységével várt miniszterelnöke, csak kemény kézzel, hatalmának teljes lathatásával tudja fenntartani a rendet.

Nahaz pasa a Wafd-párt, Egyiptom nemzeti pártja élén, a nép legzelesebb tömegeinek bizalmától kísérve került hatalomra. Mint Egyiptom legendás nemzeti hőseinek, Zaglul pasának annak idején legkedvesebb embere és a párt vezetésében utóda, olyan biztosan építhetett népszerűségére, hogy elég erőnek érezte magát elődjei politikai mód-ezereinek elhagyására és nem nemzeti egység-kormányt alakított, hanem közvetlenül a néphez fordult. A választások valóban igazolták számítást és a mandátumok négyötödét juttatták hűveinek. A nép bőkezűen előlegezett bizalma mellett őt támogatta a király bizalma is. Elődt, Sirry pasát azzal a megokolással ejtette el Faruk király, hogy túl könnyen engedett az angol kívánságoknak és beleegyezése nélkül szakította meg a diplomáciai kapcsolatokat Franciaországgal. Akár helytálló, akár csak ürügy volt ez a megokolás, a semleges sajtó megállapítása szerint az udvar mindenestire túl gyenge kezűnek ítélte Sirry pasát az angolokkal szemben és utódjától várta, hogy nagyobb eréllyel fogja képviselni Egyiptom függetlenségi törekvéseit.

Noe, Zaglul pasa reménybeli örökösében az azóta bekövetkezett események tanúsága szerint oszódott a nép és oszódott a király is. Nahaz pasa nem félt a királlyal is szembeszállni és Mahert, a király legbelső tanácsadóját is bebörtönöztette, aki, mint a Wafd-párt legradikálisabb angolellenes árnyalatának vezére élvezte tekintélyt. Egyiptomban, ahol az ország egyetlen gazdaságának, a földnek 70 százaléka hivatalos adatok szerint is a lakosság másfél-ezrészalakjának kezén van és ahol ez a másfél-ezrészalak is a nagytöke jármában nyög, nem ritka a politikások megvesztegetése: vajjon az a Nahaz pasa, aki valamikor a száműzetést is vállalta a független Egyiptomért, most személyes anyagi érdekéért vagy a hatalom ezédületében elárulta volna azokat az elveket, melyeknek politikai pályafutását köszönhetette? Nem szabad elfelejteni, hogy Nahaz pasa nem először kísérletezik olyan politikai játékkal, melyet sok

arab hazafi kísér keserű gyanúval. 1936-ban ő volt az, aki vállalta az angol-egyiptomi szerződés megkötésének ódiúját. Ez a szerződés, mely alatt Nahaz pasa neve áll, elismeri ugyan Egyiptom függetlenségét, azonban olyan záradékkal megszorította, mely gyakorlatilag értéktelenné teszi az angol ígéreteket. Vajjon Nahaz pasa nem látott volna át a szítán, vagy pedig a nagy világpolitikai színvállalás idején — ahogy például egyes svájci lapok kétes dicsőrérettel kiemelik — állítólagos liberális demokrata érzelmei az angol elnyomók táborába csábították volna?

Nahaz pasa útját különböző álláspontok alapján különbözőképpen lehet megítélni, aki azonban az érem másik oldalát is nézi, nem fog elhamarkodva pálcát törni föléte. Nahaz pasa mindkét esetben kritikus időben vette át a kormányt. 1936-ban az abessziniai háború nyomán kicéleződött angol-olasz viszály idején, most pedig akkor, amikor a sarkba szorított Anglia élet-halálharcát vívja a Földközi-tengeren. Nem nehéz rájönni, hogy Anglia mindkét esetben a végsőig ragaszkodott volna fontos stratégiai pozícióhoz és Egyiptomnak, ha nem akarta a nyílt háború kockázatát vállalni, meg kellett és a jelen pillanat-

ban még mindig meg kell elégednie a névleges függetlenséggel és azzal, hogy gyakorlatilag kívül maradhat a nagyhatalmak viszályán.

Amilyen eréllyel száll szembe Nahaz pasa az azonnali szakítást követelő nacionalista erővel, éppolyan tántoríthatatlanul védelmezi Angliával szemben is ezeket a minimális követeléseket. Egyiptom semmilyen körülmények között sem vesz tevékeny részt a háborúban, jelentette ki Nahaz pasa a félreérthetetlen határozottság hangján legutóbbi külügyi beszámolójában is.

Igen figyelemreméltóak az egyiptomi kormány gazdasági politikájáról szóló hírek is. Az olcsó japán ezállítások lenaradása miatt súlyos válságba került textiliparban Egyiptom a legutóbbi jelentések szerint a hazai textilipar gyors kifejlesztésével akar segíteni. Ezzel az elhatározással Nahaz pasa kormány új nyomatékot ad azoknak a háború kitörése óta mind világosabb körvonalakban mutatkozó törekvéseknek, melyek a gyorsan szaporodó lakosság életszínvonalának emelését és az önálló egyiptomi ipar kifejlesztését tűzték ki célul. Az egyiptomi iparosítási törekvéseket az angol sajtó is figyelemmel kíséri és legutóbb az emlékeztetés Churchill-Roose-

velt találkozó után kiadott ügynevezett Atlanti-oceáni-Chartára hivatkozva élesen szembeszállt velük. Az angol ellenvetés szerint az egyiptomi ipar csak magas védővámok támogatásával lehet életképes, a védővámrendszer azonban öszszegyeztethetetlen azokkal a szabadkereskedelmi elvekkel, melyeknek újból való érvényrejuttatása a szövetségesek egyik legfontosabb háborús célja. Amint az egyiptomi kormánynak a textilipar kiterjesztésére irányuló határozata mutatja, a lancashire-i textilipar érdekeit képviselő kifogásokat a Wafd-kormány nem hajlandó meghallgatni. Nahaz pasa tehát a politikai lehetőségek határain belül az angolokkal szemben is hajthatatlan és ha külpolitikai téren negatív álláspontot védelmez is, annál határozottabban halad országi gazdasági függetlenítésének útján.

Azok a harcok, melyeket ma Nahaz pasa kifelé és befelé egyaránt kénytelen vívni, sokban emlékeztetnek Széchenyi és Kossuth korának helypolitikai küzdelmeire. A népszerűségében megfoghatatlan miniszterelnök a jelen körülmények nyújtotta lehetőségeket kihasználva, az ország gazdasági függetlenségének megteremtésével akarja a későbbi politikai függetlenség útját egyengetni. Hálátlan szerep, mely mindkét oldalon bizalmatlanságot arat, azonban a felelőssége tudatában lévő politikus szerepe. Nahaz pasa politikai céljainak és eszközeinek helyességét különbözőképpen lehet megítélni, de ahhoz, hogy nem áruló, nem férhet kétség.

Dr. Némethy László.

„Mindnyájunk imája kísér benneteket“

Kállay miniszterelnök búcsúszavai a harctérre induló alföldi honvédekhez

Kecskemetről jelentik: (MTI) Csütörtökön búcsúztatta Kecskemét városa a harctérre induló honvédecapatokat. A búcsúztatáson megjelent Kállay Miklos miniszterelnök, valamint a kormány több tagja és a hadtestparancsnok is. Az állomásparancsnok néhány meleg szóval köszöntötte az előkelő vendégeket. Azután Kállay miniszterelnök intezett búcsúszavakat a harctérre induló csapatokhoz. Bezedében ezeket mondotta:

— Magyar honvédek! Alföldi honfirtárcsaim! Nem búcsúzni jöttem a hadrakelt seregtől, hanem viszontlátni akarok benneteket, mint a győzelmek háboru hazatérő hőseit. Azért jöttem, hogy köszöntselek benneteket, hogy előljárhatok abban a küzdelemben, amelyet odakint mindnyájunkért folytatnak vitéz honvédeink. Amikor itt álltok előttek, mint a magyar kormány és a legfelsőbb honvédelmi tanácsnak elnöke, ebben a minőségemben, ha valaha, akkor most akarom az ország képviselői előtt az ország népének szeretetét, háláját tolmácsolni. Kecskemét és környékének magyar fiait, ti az orosz mezők felé indultok el, nehogy megegyeszen megtörténjék

az, ami száz évvel ezelőtt történt, amikor Kossuth Lajosnak, a jobbágyorsból felszabadult magyarságot a hazai földre betört ellenség ellen kellett harcba felszólítani. Ma elébe megyünk az ellenségnek és nem engedjük, hogy a pusztítás átkát hazánk földjére hozza. Tudom, hogy nehéz megválni attól a homoktól, melynek megmunkálásában ti és elődeitek már hősi teljesítményt nyújtottatok, amikor a semmiből virágzó paradicsomot teremtettetek. Most éppen azért kell elmennetek a semmi országába, hogy ezt a paradicsomot megőrizhessük. Köszöntelek benneteket az egész magyar nemzeti szeretetével. Kísérjen benneteket mindannyiunk imája, Istennek áldása és az a tudat, hogy sem rólatok, sem hozzátartozóitoktól soha meg nem feledkezünk, mert ennek az országnak célkitűzése kell legyen, hogy aki a háborúból visszatér, láthassa, hogy küzdelme nem volt hiábavaló, hanem abból áldás fakadt az országra. Ti most a világ legelső hadseregének katonái: német bajtársaink oldalán fogtok vállvetve küzdeni. Tudom, biztos vagyok benne, hogy méltóan fogjátok megállani helyeteket és a magyar fegyvereket dicsőséggel ékesítve fogjátok hazahozni. Magyaroknak lenni nehéz küzdelmet jelent a világnak ezen a helyén és nem jelenthet megalkuvást. Magyaroknak lenni büszkeséget is jelent, de nem jelenthet gögösséget. Büszkének kell lennünk arra a hivatásra, amely reánk vár a most megújuló magyar történelemben. Ennek a hivatásnak teljesítésében segítsen benneteket az Uristen áldása. Veletek lesznek a

legjobb tisztek, megvan a legjobb felszerelésetek, mindnyájunk imája kísér benneteket. Ezzel csak siker és dicsőség övezheti harcotokat. Induljatok dicsó utatokra és büszkén térjetez vissza a győzelmek harcokból. Isten áldjon meg benneteket!

Belehalt sérüléseibe Heidrich, helyettes birodalmi védnök

Prágából jelentik: (NTI) Heydrich Cseh- és Morvaország helyettes birodalmi védnök, SS csoportvezető, rendőrtábornok, állambiztonsági rendbörnök csütörtökön délelőtt az ellene elkövetett merénylet következtében meghalt. (MTI.)

Prágából jelentik (MTI.) A NTI. jelentik: A Poledny List hivatalos közlemény alapján rámutat arra, hogy a Heydrich elleni merénylet tettesei angol eredetű fegyvereket és robbanóanyagot használtak. Ez kétségkívül beigazolódtott abból a két pisztolyból is, amelyet az egyik merénylő elhajított, valamint a felrobbant bomba szilánkjából is sikerült megállapítani az angol eredetet. Ugyanilyen pisztolyokat találtak az elfogott ejtőernyősöknél is. Általános vélemény szerint a Heydrich elleni merényletet a londoni emigráns csehek készítették elő.

Hirdessen a Magyar Lapokban

MEGNYILT A

Strand-fürdő étterem és falatozó

Haby József a „Kispipa“ étterem tulajdonos vezetésével. Izletes konyha. Kitünő italok. Cigányzene. Abonoma előjegyzéseket előre felvesz a „KISPIPA“ étterem. HABY JÓZSEF bérlő.

Szinkór-Zene-Művészet

Jól sikerült a Szent Monika Közösség Strauss-hangversenye

(Nagyvárad. Saját tudósítónktól.) A Szent Monika Közösség Gyöngyvirág-csoportja 1942. június hó 4-én este 6 órakor rendezte meg évadzáró Strauss-hangversenyét az Orsolya-zárda dísztermében. A termet zsufozásig megtöltő közönség sorában ott láttuk az egyesület teljes tisztikarát és a katolikus hölgytársadalom képviselőit. Az urak is — különös megbecsülése a Monikások munkájának, szép létszámmal vonultak fel. — Megjelentek: dr. Schriffert Béla és Molnár Kálmán vikáriusok, dr. Bartoss Ferenc kormányfőtanácsos, Brósztel Lajos apátkanonok, dr. Imrik S. Zoltán és dr. Molnár János pápai prelátusok, dr. Némethy Gyula, a Hittudományi Főiskola rektora, Mellau István pápai kamarás, dr. Heinrich Béla tisztifőorvos, Horváth Árpád vezérigazgató, dr. Gyöngyössy István főügyész, dr. Paál Árpád országgyűlési képviselő, dr. Szalay Elemer zeneiskolai igazgató, dr. Verzár István közkórházi igazgató és még számosan.

A műsört özv. Csorba Jánosné kedves üdvözlő szavai vezették be. Utána Scholz Klára nővér emlékezett meg sok szívvel, nagyon melegen a magyar katolikus népmozgalom vezéreinek mindenkor példaképéről: Simon Bertáról. A hangverseny dr. Bánáss László c. kanonok bevezetőjével vette kezdetét. A mélyenszántó, komoly egyházi muzsikák nagymestere, a Monikás-hangversenyek értelmi szerzője és irányítója magával ragadó kedves közvetlenséggel vetítette elénk a keringőkirálynak, Strauss Jánosnak életét a bécsi Práter-től a bécsi Hof-Oper színpadig, a világhírig. Szavai nyomán szinte magunk előtt láttuk a fehér hajú, de mindig fekete bajuszu, zenekara élén hegedülő karmestert és az ötleteit, hol a falra, butorokra, de legtöbbször a kemény kőzölgőre jegyezgető zeneszerzőt, aki 478 művel, köztük 300 keringővel ajándékozta meg a táncoló Bécset és a táncoló világot. A nagyszerű előadás méltó folytatása volt Bak László zongorajátéka. A kitűnő készletű, nagyon rokonszenves biztos fellépésű, ifjú művész pompás előadásában mutatta be Strauss-Dohnányi: Denevér-keringőjét. Bak László nagy nyeresége városunk zenekulturájának, mindig szívesen halgatjuk. Majd Csorba Nusika szavalata következett. Sik Sándor két szép versét mondotta el ügyesen. Ezután Harsányi Anna hangversenyének vezetője énekelt el Strauss: Tavaszhangok c. keringőjét. Szép énekével kegyelmes emléket állított kiváló mesterének néhai Patzko Aladárnak. A dübörgő tapsokat egy Denevér-részlet ugyancsak szép előadásával köszönte meg, tetézve hangos sikerét. Mindkét számot Moeskonny Gabriella

tanár kísérte színesen, művészi alkalmazkodással. A Gyöngyvirág-család leánykái Strauss: Művészet c. keringőjére gyöngyvirág-táncot lejtettek Antalffy Margit tanár betanításában, sok igyekezettel, kedvesen. A műsorban egy kitűnő tagokból összeállított alkalmi szalonzenekar Strauss: Kék Duna keringőjét és A bécsi erdő meséi c. ke-

ringőjét adta elő. A közismert melódiák bár a zenekar előadása nem volt tökéletes — tetszettek a közönségnek. — Karmester nélkül kiállni — a zenekar Bíró László álló-hegedűs vezetésével játszott le műsorát — csak nagyon ösztöngőleg együttessé szabadt. Az ebből folyó ingadozás a zenekar összjátékán, a darabok tempóin és színezésén egyaránt érzett, sajnálatosan hátráltatva egyébként nemes törekvésüket. Dada Lászlóné nagyon finoman elmondott zárószavai után, a közönség egy hangulatban, meleg est derűs emlékével távozott s örömmel várja a kedves Monikás-hangversenyek szeptemberre beígért folytatását.

a. e.

Megkezdődtek a műkedvelői előadás-sorozatok a Szigligeti Színházban

(Saját tud.) A város Népművelési Bizottsága tegnap este kezdte meg műkedvelői előadás-sorozatát. Ebből az alkalomból zsufozásig megtelt a Szigligeti Színház az érdeklődők százzal. Tabéri Géza, az író tartott ünnepi beszédet, majd Zsádányi Nagy Árpád szövegére Vidor József megzenésítésében a MÁV Turul Férfikara adta elő „Fohász Szent László királyhoz” karművét. Ezután a róm. kat. Katalin-telepi kulturház műkedvelőinek előadásában bemutatásra került „Marika hadnagya” nagyoperett. Az előadás sikerének részesei: Farkas Eszter, Kőteles István, Bende Ilus,

Sebestyén G. László, Némethy Oszkár, Fodor Magda, Tuss Mária, Bíró Ili, Némethy Olga, Haizer Imre, Márton István, Iga Irén, Irimi Erzsébet és Konrád Ilona, de nem hiányozhat beszámolóinkból Kovács István, Peres Tibor, Fekete László, Kocsis Miklós, Bundik Zoltán, Barrabás László, Szalay József neve sem. Az előadást a műkedvelők saját zenekara kísérte figyelemreméltóan. Ügyelő volt: Komendát János, míg a sugó nem könnyű tisztét Varga Lajosné töltötte be. Az est a váradi műkedvelők továbbbi sikerének nagy ígérete.

Szombaton mutatkozik be a Szigligeti Színházban a nagyváradi MÁV Almühely műkedvelő gárdája

A most megkezdődött műkedvelői előadás-sorozat kiemelkedő eseménye lesz a Nagyvárad MÁV „Turul” Dal-, Zene- és Önképző Egyesület holnap esti ünnepi előadása a Szigligeti Színházban. Társadalmi egyesületeink közül kevés olyan akad. amely lelkesedésén s a magyar kultúra önzetlen ápolásán túl olyan lehetőségek között dolgozhat, mint éppen a nagyváradi Almühely gárdája. Vitéz Tarján Jenő főmérnök, az Almühely főnöke és Keresztury Lajos főintéző személyében másfél évvel ezelőtt, amikor az egyesület megkezdte működését, olyan lelkes támogatókra és előjárókra talált, akik sok gondnal, fáradsággal és időt nem kímélve elindították útjára a nagyváradi hivatás-közösséget. Ma már elismert zenekara, kiváló dalköre és komoly felkészültséggel rendelkező műkedvelői gárdája van az egyesületnek s olyan díszteremmel dícselkedhet, amely bizony kevés akad Nagyváradon.

A holnap esti bemutatón színrekerül Erdélyi Mihály hazafias tárgyú nagyoperettje, a *Legyen úgy, mint régen volt*.

Az együttessel Acher Jakab műkedvelői társadalmunk legelismertebb rendezője, valóságos csodát művelt. A színész-kultúra fiatal hordozói a mésefény alatt öt nagyoperettet adtak elő, több ünnepi est sikerének voltak főrészesei s nem egy vidám délutánjára gondol vissza kellemesen a váradi közönség. A nagyszerű gárda művészi szempontokból is annyira komoly együttesé eszszoldott, hogy ha nézzük őket, egy pillanatra sem kell velük szemben engedékeny kritikát gyakorolnunk, mert hát műkedvelők.

A most színrekerülő operett főszerepét a tehetséges és jóhangú Bodnár Béláné és Sike Zoltán játsszák, de ott találjuk Mészáros Juci, Hotorán Duci, Akurátni Mimi, Szabó Károlyné, Kenyeres István nevét is a szereplők között. A mosolyt régi ismerőseink, Kiss István, Sike Lajos és Gaál Kálmán képviselik. A fentiekben kívül hálás szerep jut még a következőknek: Szigethy Zoltán, Hóda Imre, Szücs Rózika, Tamás Ferenc, Schmausz János, Hotorán Béla, Aracs József, Kiss József, Vizaver József, Varga Sándor I., Vajda Sándor, Jován Béla, Bachmann László.

A zenekart Kovács Győző karnagy vezényli, a szólószámokat Vincze László játssza. Sugó: Akurátni Andrásné.

Az eseménynek számító bemutatót nagy várakozás előzi meg.

*

Június hó 7-én, vasárnap este a Nemzeti Munkaközpont (Munkás Otthon) műkedvelői Zsindelyezik a kaszárnya tejet (Fehérvári huszárok) című operettel sorakoznak az ünnepi játékokhoz. Városunk iparosága és munkássága nagy igyekezettel támogatja gárdájának művészi vállalkozását. Itt is telt ház fogadja majd a műkedvelőket. A műkedvelői előadásokra színházi jegyeket a szokott népművelési kedvezményes árban az egyesületek tagjaitól, minden előadás előtt pedig egy órával a Szigligeti színház pénztáránál válthatók.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Tizenötezer pengő kártérítést ítelt meg a törvényszék egy ingatlan perben

Nagyvárad. Saját tud. Ingatlankártérítési ügyben hozott ítéletet pénteken délelőtt a nagyváradi törvényszék polgári tanácsa. Dr. Olasz Béla törvényszéki tanácselnök 1927-ben az ismeretes román kényszerítő körülmények miatt kénytelen volt a Rakóczi-ut 19. számú házat eladni. A vételárért dr. Andriská Józsefné 2 millió 200 ezer leit fizetett. A felperes pert indított azért, mert a ház értéken alul kelt el. Az idevonatkozó törvényrendelet alapján már tárgyalta egy ízben a bíróság az ügyet, elrendelte a szakértők kihallgatását.

A pénteki tárgyaláson a szakértők véleménye alapján a bíróság megállapította, hogy pengő értékben a kapott 64.000 pengő érték helyett az ingatlan 97.000 pengőt ér meg. Az ügyben a törvényszék ítéletet hirdetett, amelyben az 50.000 pengő kártérítési keresetnek nem adott teljes egészében helyet, azonban az alperes terhére 15.000 pengő kártérítést állapított meg.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

(Nagyvárad.) Az állami munkaközvetítő hivatal június 3-án kelt kimutatása szerint a legutóbbi héten 140 egyént helyeztek el, foglalkozást kaphat 70, foglalkozást keres 384 munkás.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

5 cipész, 15 állandó háztartási alkalmazott, 2 szabó, 1 gyermeknevelőnő, 3 szolgáló, 2 borbély, 2 cukrász, 7 kőműves, 1 köcsztergályos, 1 lakatos, 24 napszámos, 1 csapos, 2 szakácsnő, 2 szobaleány, 1 kertész, 1 házmeesterpár.

Foglalkozást keresnek:

100 ipari szokmunkás, 31 minden szolga, 55 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 97 napszámos, 7 üzleti alkalmazott, 4 magántisztviselő (nő), 53 állandó háztartásbeli alkalmazott, 22 bejáró-takarítónő, 1 gyermeknevelőnő, 1 kertész, 1 csapos, 1 szobaleány, 11 szakácsnő.

Elhelyezést kereső tanoncok:

1 motorszerelő, 1 géplakatos, 1 üzleti alkalmazott.

Beöltendő tanonc helyek:

1 kalapos, 3 borbély, 3 szabó, 2 kályhás, 1 nyomdász, 4 cipész.

Alkalmazást kereső ipari szakmunkások foglalkozás szerint a következő szakmákban keresnek munkát:

Ács 4, asztalos 11, bádogos 3, bogárnár 1, borbély 3, butorfényező 1, cipész 5, cipőfelsőrészkesztő 2, cukrász 1, faesztergályos 1, fogműves 1, autófényező 1, gépész 7, gépkocsivezető 2, mészáros 5, kárpitos 1, kereskedő-segéd 7, kefekötő 1, kőfaragó 3, kőműves 5, könyvkötő 2, lakatos 11, magántisztviselő 4, molnár 3, műszerész 2, sütő 2, férfiszabó 2, szobafestő 2, takács 1, timár 1, vasesztergályos 1, villanyszerelő 5.

A közlemény adatai a folyó hét szerdai napját mutatják. A közvetítés teljesen ingyenes. A munkaadók megbízásaikat szóval, levélben vagy telefonon is jelenthetik, a munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal
NAGYVÁRAD,
 SZÉKESFŐVÁROSI UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postafiókárképzési csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

NÉVNAPJA ALKALMÁBÓL A BIBOROS KOLLEGIUM UDVOZLETÉT FOGADTA A SZENTATYA. Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: XII. Pius pápa névnapja alkalmával fogadta a biboros kollégium tagjait. Az üdvözlésre adott válaszában hangzott, hogy a komoly órákban tudatában van felelősségének, egyidejűleg szilárdan hisz az isteni kegyelem titokzatosság erejében is. A pápát egyébként névnapja alkalmából igen sokan keresték fel üdvözlő távirataikkal.

Nemzetvédelmi kereszt. Nagyvárad. Saját tud. Mint értesülünk, a Nemzetvédelmi keresztrel legutóbb kitüntetettek között van Varga Gyula nagyváradi pénzügyi irodaigazgató is, aki gyulai születésű. — Nemzetvédelmi keresztet kapott dr. Szabó Lajos réti református lelkész is a magyarság összetartása érdekében kifejtett tevékenysége elismeréséül.

MANNERHEIM — FIN ORSZÁG VEZÉRTÁBORNAGYA. Helsinkiből jelentik: (MTI.) A NTL jelenti: Egész Finnországban ünnepélyesen ülték meg Mannerheim tábornagy 75-ik születésnapját. A kormány a tábornaghoz intézett üzenetében közölte, hogy Mannerheimot Finnország vezértábornagjává nevezte ki.

Doktorraavetés. Nagyvárad. Saját tud. Fejér Istvánt, Fejér Ernőnek, a Magyar Nemzeti Bank nagyváradi fiókintézetének főnökének fiát, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen az államtudományok doktorává avatták.

TOMPA LÁSZLÓ ÜNNEPLÉSE. Székelyudvarhelyről jelentik: (MTI.) Udvarhely vármegye törvényhatósága közgyűlési jegyzőkönyvében üdvözlötte Tompa László költőt abból az alkalomból, hogy neki írték a Székelyfőváros Szent László díját.

MENEDEKHAZ KIZÁRÓLAG KERESZTÉNY VENDEGEK SZÁMÁRA. A MTI jelenti: A Magyar Turisták Országos Szövetsége elrendelte, hogy a turistaegyesületek minden menedékház szállójuk falára, a bejárat mellett, fellütnő módon, legalább 50x80 cm. nagyságú táblát tegyenek ki a következő felirattal: „Menedékházunkat kizárólag keresztény származású vendégek látogathatják”.

Olcsón — jót!

Női kombinét
 nadrágot
 Divatos divatbluzi
 nyári férfiinget

régi jó minőségben
 nagy választékban

HORVÁTH
 ARISNYAHÁZBAN

HIATKY ENDRE-UTCA 8.

Megállapította a miniszter a borvidékek területét és elnevezését. (MTI.) A földművelésügyi miniszter rendeletileg újból megállapította a borvidékek területét és elnevezését. Két új borvidéket állítottak fel. Az egyik az érmelléki borvidék, a másik az erdélyi borvidék.

TÜZ A MEXIKÓI ÁLLAMI LŐSZER-GYÁRBAN. Buenos Airesből jelentik: (MTI.) A NTL jelenti: Mexikóból érkezett jelentések szerint Mexikó városa közelében egy állami lőszergyárban súlyos robbanás történt. Az áldozatok számát még nem ismerik. A kár rendkívül nagy.

Merényletet követtek el a közelkeleti angol propagandaszolgálat vezetője ellen. Londonból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Beirutból jelenti az arab hírszolgálat, hogy Monckton, a közelkeleti angol propagandaszolgálat vezetője ellen Egyiptomban merényletet követtek el. Monckton megsebesült. A merénylők állítólag egyiptomi nacionalisták voltak.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél
 részletre is. Javítások olcsón Kossuth-u 5. Tel. 1.23-30.

SEBESÜLT MAGYAR KATONÁK BÉCSBEN, AZ URNAPI DISZHANGVERSENYEN. Bécsből jelentik: (MTI.) A nemzeti szocialista párt a baráti alkalomnak Bécsben ápolás alatt álló sebesült katonái számára Urnapján délután diszhangversenyt rendezett a szövetséges államok művészeinek részvételével. A hangversenyen 40 magyar sebesült katona is megjelent. Magyar részről Cselenyi József és több gyöngyös bohócs szerepelt Paulini Béla vezetésével.

Benedek György festőművész Nagyváradon. Néhány nap óta Nagyváradon tartózkodik Benedek György, a Budapesten élő kiváló festőművész, az ismeri fiatal arcképfestő, több megrendelést kapott Nagyváradon a többiek között egy bankigazgató feleségének, egy főorvos két gyermekének és egy gyáros feleségének arcképeit készíti el. Benedek György, aki a budapesti képzőművészeti főiskolán végezte tanulmányait, a milánói magyar egyesület ösztöndíjával hosszabb tanulmányúton volt Olaszországban, ahol az arcképfestés mellett különösen a restaurálás művészetében tökéletesítette magát. Mint arcképfestő a legkeresettebbek közé tartozik. Számos közéleti előkelőség képmását festette már meg s egyénektől és közületektől kapott leveleiből éppúgy a legteljesebb elismerés hangja csendül ki, mint ahogy műveiről s egy Debrecenben rendezett gyűjteményes kiállításáról a sajtó is meleg méltanyúlással emlékezik meg a tehetségese fiatal festőművész még néhány napig tartózkodik Nagyváradon.

KIVÉGEZTEK KÉT RABLÓGYILKOST KASSÁN. Kalocsáról jelentik: Mihók István és Mihók József dunoki lakosokat a kalocsai rögtönítélő bíróság költélaltali halálra ítélte. Az elítéltek 1939 tavaszán agyonlőtték és kirabolták özvegy Kátai Péterné fiktői asszonyt. A kegyelmi kérvény elutasítása következtében az ítéletet kedden délelőtt mindkét elítélten végrehajtották.

Ismét teljes kenyéradagot kap a lakosság Törökországban. (NTI) Hivatalosan közlik, hogy június hó 3-ikától kezdve egész Törökországban a lakosság ismét a teljes kenyéradagot kapja. Eddig minden második napon a megállapított 300 grammos kenyéradagnak csak a felét kapták.

Korona Filmszínházban

Pénteken utoljára

Az eszményi asszony
 modern társadalmi színmű. Charles Boyer és Katherine Hepburn
 Szombattól: **RÓZSAFABOT.**

Eltemették a legutóbbi angol bombázás húsz párizsi áldozatát. Párizsból jelentik: (NTI.) Párizsban kedden temették el nagy részvét mellett a legutóbbi angol bombatámadások húsz halálos áldozatát. Pétain államfő koszorúját a kultuszminiszter helyezte el a ravatalon. (MTI.)

KÖTELEZŐVÉ TESZIK A ZSIDÓ CSILLAG VISELÉSÉT A MEG NEM SZÁLLT FRANCIAORSZÁGBAN IS. Vichyből jelentik: (MTI.) A NTL jelenti: A zsidókérdés új főbiztosához közelálló körökben közlik, hogy a főbiztos legutóbb a megszállott területeken kötelezővé tette a zsidócsillag viselését. Most Franciaország meg nem szállott területén is el akarják rendelni a zsidócsillag viselését.

Az Actio Catholika 56. sz. filmkritikája

„LELEKKUFAROK”. Hatásos propaganda film a láthatatlan közgazdasági erők minden emberiségét megsemmisítő hatásáról.

„ASSZONY A NEVED”. Kalandos és romantikus filmtörténet, végső megoldásában kielégítő. Néhány jelenete kifogásolható.

„ÉDESAPAM”. A törvénytelen gyermek megható története. Helyes erkölcsi megoldással.

Megegyezési bizottság gyűlése. Nagyvárad. Saját tud. A vármegye főszolgabírói kara pénteken délelőtt ülésre ült össze a vármegyeházán vitéz dr. Nadányi János alispán elnöklétével. Ezen a közéleti és megyei közgazgatási időszaki kérdéseit vitatták meg. Az ülés délután fél 2 órakor ért véget.

SZOMBATON TEMETIK A MEGYILKOLT FRANCIA SZERKESZTŐT. Párizsból jelentik: (MTI.) A NTL jelenti: A *Cri du Peuple* főszerkesztőjének, Clemetnek meggyilkolása ügyében megindított nyomozás megállapította, hogy a gyilkosságra hosszabb idő óta készültek. Clemetnek holttestét pénteken boncolják fel. A temetést szombatra tűzték ki.

Leventék figyelem!

A június 7-én Nagyváradon meg tartandó levente-napon a református leventék istentisztelete a kiadott rendeltétől eltérőleg a **körösparti református templomban lesz** megtartva, mivel a Teleki-utcai templom más istentiszteletre van lefoglalva. Gyülekező a ref. leventék részére ref. vallású oktatók vezetésével a körösparti templom előtt 8.30-kor. Meg nem jelentek a hiányzásért legszigorúbban lesznek felelőségre vonva. Iskolás leventékre is kötelező!

Harmadosztályú szarvasmarha felajánlásokat kér a földművelésügyi miniszter

Budapest. A rendkívüli helyzet következtében megnövekedett szükséglet biztosítására nagyobb mennyiségű szarvasmarha igénybevétele szükséges. A földművelésügyi miniszterium ezért szarvasmarha felvásárlási akciót tervez. A kormány elhatározása következtében a gazdatársadalom a gyengébb minőségű marhaállományt az eddiginél jobb árban értékesítheti. A felajánlott szarvasmarha állomány összegyűjtésére a vármegyei állattenyésztő egyesületek kaptak megbízást. A következő árakat fizetik a gazdáknak: harmadosztályú ökör kg-ként 130 fillér, harmadosztályú tehén 120 fillér, harmadosztályú bika 125 fillér élősúlyban kg-ként, feladóállományon.

A kormány felhívja a gazdákat, segítsék elő az akció sikerét, mert ha kellő felajánlás nem érkezik, kénytelen lesz az igénybevételi eljárást elrendelni.

AZ IDÉN IS MEGRENDEZIK A DEBRECENI NYÁRI EGYETEMET. A debreceni egyetem az idén is megrendezi augusztusi szünidei tanfolyamát, amely az alapítása óta eltelt tizenöt esztendő alatt Nyári Egyetem elnevezéssel világszerte ismert lett. A szervezés munkáját Hankiss János dr. egyetemi tanár irányítja. A tanfolyam tanulmányi munkarendjének középpontjában a magyarságtudományi előadássorozat áll, mely az európai szellem és a magyarság viszonyának ismertetésével kívánja felhívni a figyelmet az új Európa előkészítésével kapcsolatban a magyarságra váró történelmi feladatokra.

SÜLYOS BENNSZÜLÖTT LÁZADÁS A BAHAMA SZIGETEKEN. Buenos Airesből jelentik: (MTI.) A NTL jelenti: Mint a Bahama szigetekről jelentik, mindeddig nem sikerült elfojtani a bennszülöttek lázadását. Különösen súlyos összeütközések történtek a négernegyedben, ahol a lázadók rendőroket és tüzoltókat támadtak meg, valamint épületeket gyújtottak fel. Eddigi jelentések szerint két ember meghalt, sok megsebesült.

Harmadik helyen nyertek a magyar ökölvívók a három menet versenyében. Rómából jelentik: (MTI.) Németország, Olaszország és Magyarország között a sport különböző területein rendezendő válogatott mérkőzések közül az olasz fővárosban csütörtökön megkezdtek a három ország ökölvívóinak küzdelmét. A himnuszok elhangzása után bemutatották a versenyzőket. Majd megkezdődött a küzdelem. A német ökölvívók a várakozásnak megfelelően kitűnően szerepeltek és 7 pontot szereztek. Olaszország 4, Magyarország 3 pontot szerzett. Légrésúlyban a magyar Miriszny döntetlent, pehelysúlyban Torma vereséget, váltósúlyban Torma II. győzelmet, középsúlyban Szalay döntetlent és nehézsúlyban Szolnoky vereséget ért el ellenfeléi szemben.

ÖSSZE KELL GYÜJTENI A GUBACSTERMÉST. (MTI.) A kormányrendeletet adott ki, amelynek értelmében minden erdő- és mezőgazdasági ingatlanon képződött, öt mázsát meghaladó gubacstermést össze kell gyűjteni. — A kitermelésre kerülő tölgyfák és lucfenyők kérgének szakszerű lehántolásáról és a kéreg megőrzéséről a birtokos gondoskodni köteles.

SPORT

DVSC-NAC 2:1 (1:1)

Saját tud. -tól Meglepetésszerű vereséget szenvedett a NAC Urnapján a barátságos mérkőzésen vendégül látott debreceni VSC-től.

Kétezer néző előtt a következő összeállításban indul a játék Kovács játékevezető sippelére:

DVSC: Keskeny — Csokay, B. Nagy — Zilahy, Mester, Berecz — Kristóf, Szabó, Szilágyi, Serfőző, Sidly.

NAC: Solymosi — Monár, Domján — Perényi, Juhász, Deményi — Fuzsek, Kovács I, Sárvári Bodola, Tóth III.

A zöldfehérek támadnak azonnal és Bodola előtt óriási helyzet adódik, amelyből azonban nem lesz gól.

Röviddel utána Sárvári szép fejesét védi remekül Keskeny. A 10. percben megismétli bravurját a debreceni kapus, amikor Bodola lábáról szedi le nagyszerű vetődéssel a labdát.

Az első negyedóra végén Bodola-Tóth III összjáték után a szélső jóütemben elfut, lerázza magáról Csokayt, jobb külsővel megemeli a labdát a léc alatt két ki. 1:0.

A kapott gól, mintha felvillanyozná a vendégeket, azonnal támad a DVSC és a 17. percben nagy kavardás támad a NAC kapuja előtt. Serfőző közelről rálő, Solymosi térdéről visszapatann a labda s a szemfüles Szilágyi nyugodtan helyezheti hálóba a földönfekvő kapus felett a kiegyenlítő gólt. (1:1.)

A játékidő további részében csapkodásba full csaknem minden kezdeményezés, amelyekből azonban a vendégek látszanak veszélyesebbnek.

Fordulás után a DVSC fölénye még nyomasztóbb lesz, a NAC sehogysem tud magáratálalni. A 6. percben Szilágyi remekül elfut, kiad Sidlyhez, aki remekül visszaad s a vetődő Solymosi keze alatt megszületik a vezet. (2:1.)

A DVSC szebbnél-szebb támadásokkal ostromol, amelyet védelmünk bizony csak szerencsével tud tisztázni. A vasutas csapat magasan játszik, a mieink ahelyett, hogy földrevinnék a labdát, szintén ezzel kísérleteznek, persze, a jól megteremtett debrecenikkel szemben eredménytelenül.

A 24. percben 11-eshez jutunk, azonban a nagyszerűen védő Keskeny Tóth III félmagas, léc mellé tartó lövését elvetéssel védi.

A DVSC teljesen uralja már a mezőnyt, keresztlabdáival szinte macska-egér harcban szegyeníti a zöldfehéreket. Még két esetben nyílna alkalmunk az egyenlítésre, azonban ezen a meccsen még Dudus is hibáz. Kapunk még egy „porzó” kapufát, aztán annak örülhetünk, hogy vége a mérkőzésnek.

Jó: Keskeny, Szilágyi és Sidly, illetve Perényi, Tóth III, Bodola. Kovács játékevezetésében akadt kifogásolni való bőven.

Nyilatkozatok.

Wéber, a DVSC edzője: Biztosan és megérdemelten nyertük a mérkőzést a lehetetlenül játszó ellenfelünkkel szemben. A NAC-nak tudni kellene, hogy az nem futball, ha folyton csak hátrafelé tologat. Ha ez a NAC lesz a Szolnok ellenfele, kétszámjegyű vereséget jósolhatok egész nyugodt lélekkel. (? Szerk.)

Krüger sportigazgató: Ezzel a jobbszárnnyal még kísérletezni sem szabad. Védelmünk lehetetlenül rosszul játszott.

A NAC kétségtelenül formán alul játszott, azonban ismerve szörnyű rapszódikus csökkönyösségét, kezdünk ezeketán hinni abban, hogy a Szolnokot bizonyosan megveri. (f)

NB mérkőzések

Ferencváros—Gamma 6:2 (4:1)
SalBTC—WSC 1:1 (1:1)
Ujpest—Elektromos 3:2 (2:2)
DiMÁVAG—KAC 5:3 (3:3)

Férfi ruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR
használatra üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhöz jövök

GAZDASÁGI ÉLET

Szigorúan tilos a kolbász- árak gyártása

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter ur 409.458—1942. számú rendelete alapján közlöm az érdekelt husiparosokkal, hogy vadászkolbász csak a Közellátásügyi Miniszter ur külön engedélyével gyártható.

Ugyancsak a hivatkozott rendelet és a 407.533—1942. számú körrendelet értelmében az összes minőségi kolbász-

árak gyártása szigorúan tilos.

Aki fenti rendeletek ellenére fenti gyártmányokat mégis elkészíti és forgalomba hozza, kihágást követ el és ellene a legszigorubb megtorló lépéseket fogom alkalmazni.

Nagyvárad, 1942. évi június hó 3-án.

Dr. Gyapay László s. k.

Június 8-15-ig érvényes lisztjegyre 20 deka rizst szolgáltatnak ki

A m. kir. közellátásügyi miniszter ur 210.578—II.—2. 1942. sz. körrendeletére felhívom a rizs és liszt kiosztással megbízott kereskedőket, hogy 1942. évi június hó 8. napjától 15-ig érvényes lisztjegyre liszt helyett 20 deka rizst kell kiszolgáltatni. Aki ezen rendelkezéseket megszegi, az a 9230—1941. K.

M. számú rendeletbe ütköző kihágást követ el és ellene a legszigorubb megtorló intézkedéseket fogom életbe lépíteni.

Nagyvárad, 1942. évi június hó 3-án.

Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

A júniusi jegyfejek beszoigálatása ellenében adják ki a júliusi pótkenyérjegyet

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja a pótkenyérjeggyel ellátott lakosságot, hogy a június hónapra kiadott pótkenyérjegyek fejjel gondosan őrizze meg, mert a július hónapra érvényes bíró pótkenyérjegyek kizárólag a júniusi jegyfejek beszoigálatása ellenében lesznek kiadva. — Mindazok, akik a jegyfejet beszoigálatni nem tudják, pótkenyérjegy ellátásban nem részesülnek.

Nagyvárad, 1942. évi június hó 3-án.

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalában a rendőrségnél történendő bejelentéssel egyidejűleg eszközölje, mert aki ezt 1942. június hó 10-ig elmulasztja az 1942. július 1-től szeptember 31-ig érvényes bíró élelmiszerjegyek kiadásánál élelmiszerjegy ellátásban nem részesül, s igénye csak az általános jegy kiadás után lesz figyelembevéve.

Nagyvárad, 1942. évi június hó 3-án.

Dr. Gyapay László s. k.

Szombaton tartja tisztújító közgyűlé- sét a NAC

Saját tud. A Nagyvárad Atlétikai Club szombaton este tartja évi rendes közgyűlését klubhelyiségében. Mint ismeretes, a már egyszer összehívott közgyűlést a tagok elégtelen száma miatt nem lehetett megtartani, míg most a közgyűlést, amely egyébként teljes tisztújítással is kapcsolatos, a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. A zöldfehérek vezetősége ezután is kéri tagjait, hogy a pontban este 7-kor kezdődő megmozduláson minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjen.

Új magyar vitorlázó csucs- eredmény

Méray Horváth Róbert szerdán a hármashegy repülőtérről vitorlás géppel felszállt és 33 óra 10 percet tartózkodott a levegőben. Ezzel új magyar csúcseredményt állított fel. Eredménye két és fél órával maradt el a világcusctól. (MTI)

Fűszer-, csemegekereskedők és vendéglősök figyelmébe!

Megnyílt az első keresztény ásványvíz nagykereskedés. Raktáron tartok mindenemű ásvány- és gyógyvizeket. SZANTAYNE, Gerliczy-utca 22. Telefon: 14-33.

APRÓHIRDETESEK

Különléte

Gyakorló zongora használt, hosszú jakarban eladó. 500 P-ért. Petöfi-c 29.

Kerékpár, jó erős, eladó. Telek-i. 9.

Eladó egy 2 szobás modern ház, ár 18.000 P, másik 2 szobás, fürdőszobás, egyszobás, konyhás 15.000 P, másik 3x1 szobás, konyhás, azonnal beköltözhető, ár 11.000. — Több kisebb-nagyobb házak, szőlők, telkek TATAYNE, Szigligeti-u. 12. szám.

Gyönyörű fekvésű balatoni villakás július hó 15-ig kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 536

Ebédlobutor eladó. Meglekinthető két és három óra között Nagy Sándor-utca 4. Kovanda. 544

Textil és rövidárú iparral rendelkező, pénzes társat keresek, Kálvária-utca 58. 537

Eladó költözés miatt jutányosan egy hentes pult kőlappal és részfogasokkal. Szöllőtelep-u. 10. 496

30.000 darab új téglá eladó. Cim a kiadóban. 500

Háztartásbeli keresztény hölgyek saját lakásukon folytatandó szép nőies háziipari munkára még egy héttig előjegyeztenek. „Keresztények Szövetkezeténél”, Nagyvárad, Szent László-tér 4. II. 74. Pajkossy tánciskola fölött. 540

Fiatall kézimunkást és tanulót felvesz Oláh férfiniszabó, Sztarocsvosky-utca 14. 538

Használt butorok és képek eladók. Lakatos-utca 4. 542

Márkás keresztúros zongora eladó. Pataky Tibor-u. 20. 539

Megbízható perfekt szobalány éves bizonyítvánnyal tizenötödikére jó fizetéssel felvétetik. Jelentkezés öt és hat óra között Sal Ferenc-utca 27. 543

Allást keres

Allást keres tanítónőként végzett 25 éves római katolikus vallású leány. Gépir, németül levelez, 4 évi irodai gyakorlattal. Címet a kiadóhivatalba „Sürgős” jellegre. 535

Gépirónő, perfekt, többéves irodai gyakorlattal, gyorsstudással azonnalra állást keres. Címetek a kiadóba. 512

Allást keres 4 középiskolát végzett 24 éves római katolikus vallású, 2 évi irodai gyakorlattal bíró fiatalleány, gépir. Címet a kiadóhivatalban „Mindenkör elfogálva” jellegre. 529

Elveszett

Elveszett kedden estefelől a Fő-utca-tól az Ezredévi emléktérig fél sötétkecskés bőr női kesztyű. Becsületos megtalálót kérjük leadni a lap kiadóhivatalába. 541

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: rektor kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.